

Unitárius Közlöny

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.

== SZERKESZTI ==

Dr. BOROS GYÖRGY.

TARTALOM:

Elnöki meghívó	99	☐	Keleti elbeszélés	108
A szerkesztő asztaláról	100	☐	Kinda Sándor kapitány	109
A protestáns modernismus réme	101	☐	Vadrózsák a Székelyföldről	110
Üdvözlő beszéd	104	☐	Irodalom	112
Mértékletesség Amerikában	105	☐	Egyházi és iskolai mozgalmak ..	113

Blouz, alj, pongyola, női divatickek, rövidáruk és női kézimunkák legelőnyösebben és :: legolcsóbban ::
Sipos Jenő Kolozsvár Mátyás-téri áruházában szerezhetők be.
 Vidékre választásul is küldök. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon szám: — 720. —

Székelyudvarhelyi levél.

Junius 19-én gyönyörű ünnep volt Székelyudvarhely városban. László Domokos kir. táblai bírót ünnepeltük. Együtt volt a városnak színe-java. A királyi kegy László Domokos érdemeit a vaskorona renddel, a polgártársak szeretete melegséggel és hálás elismeréssel aranyozta be. A munkás erény és a szeretetre méltó egyszerűség, a közbecsülést mindig biztosítja.

Az ünnepségen jelen volt megyénk köztisztviselőiben álló főispánja Ugron Ákos. Az ünnepeltet a kir. törvényszék elnöke szép és lelkes beszéddel üdvözölte. Azután az unitárius egyházközség nevében Deák Lajos gondnok. Az ünnepelt megilletődve köszönte meg a királyi kegyet és a kitüntető szívességet.

László Domokos mint Udvarhelyszék szülöttje mindig hűséggel ragaszkodott megyéjéhez. 1872-ben mint aljárásbíró Székelyudvarhelyre költözött. Kevés megszakítással mindig velünk volt. 1887-ben Csikszeredába tétetett át, de már 1891-ben a székelyudvarhelyi kir. törvényszékhez neveztetett ki.

Nagyobb tevékenységet a birtokrendezési és büntető ügyekben fejtett ki. Eredményes és buzgó szolgálatai elismerésül a király 1906. október havában a kir. ítélőtáblai bírói cím és jelleg s most pedig a 42 évet meghaladt szolgálata után saját kérésére történt nyugdíjazása alkalmával, a III. osztályú vaskorona-rend adományozásával tüntette ki.

A közügyek terén is több irányban működött s tevékeny részt vett azon küzdelmekben, melyeket Udvarhelyszék és a székely nép érdekében folytattak. Erős vallásos érzelmekkel bírván, egyháza iránti kötelességeit híven teljesítette. A székelyudvarhelyi egyházközségnek egyik alapítója. A diszes templom neki sokat köszön. Egyházi téren teljesített munkásságáért 1877. évben az udvarhelyi unitárius egyházkör Daniel Gábor helyére — felügyelőgondnokának választotta s e hivatalában is az azzal járó kötelességeket híven és odaadó kitartással teljesítette, a miért az egyházközi gyűlés 1907-ben szolgálatainak 30-ik évfordulója alkalmával tiszteletére nagy ünnepélyt rendezett. Kívánjuk, hogy nemes lelke óhaját a munka mezején még sokáig gyakorolhassa.

Levelező.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

Kiadja:
A DÁVID FERENCZ-EGYLET.

Szerkeszti:
Dr. BOROS GYÖRGY

Előfizetési ára: 2 k. 40 fillér. Egy szám ára:
24 fillér. Egyleti tagok, 5 évi kötelezettség-
gel, egy évre 2 koronát fizetnek.

Minden pénz Gálfi Lőrincz egyl. pénztár-
nokhoz küldendő Kolozsvárra. — Hirdetések
jutányos árban főívetnek. — Kéziratokat
nem adunk vissza.

Elnöki meghívó

a Dávid Ferencz Egylet XXV-ik közgyűlésére.

Kedves tagtársaim! Meglepődve látom, hogy immár 25-ik közgyűlésünk ideje közeleg. Hosszu száz évnek egy negyed-része eltűnt. Azalatt csaknem újra született a világ, de nem-hogy hátrányára, hanem éppen előnyére az egyesületi működés-nek. Azóta a társadalomnak minden rétege szövetkezett. Azóta mind jobban bizonyosult, hogy a vallásos-érzés és az erkölcsös jellem ápolása általános nemzeti és emberi szükséglet.

Vessünk számot magunkkal, hogy mennyire feleltünk meg ezen szép feladatainknak. Gondoljuk el, hogy mennyire mozdítottuk elő a magunk és embertársaink jóllétét.

Igen tisztelt elnöktársaimat szetettel hívom fel, hogy az elmúlt egyleti évi munkásságaikról küldjék be a *jelentést* július hónap 30-ig. Küldjék be a számadást és a tagtársak ki-mutatását. Jelentsék be képviselőiket.

Mínthogy egyletünk is a jövő évben ünnepelni fogja nagy Dávid Ferenczünket, küldjék be erre vonatkozó javaslatukat.

Jóindulatu figyelmébe ajánlom mindenik tagtársamnak az egylet pénzbeli támogatását, mert a mint sokszor figyelmeztet-tük, erre a drágaság miatt nagy szükségünk van.

Egy kis jóindulatot, egy kis áldozatot ne sajnáljunk a szent ügytől. — Szeretettel üdvözli

Báró Petricsevich Horváth Kálmán,
elnök.

A szerkesztő asztaláról.

A szerkesztő asztalára olvasóink közül egyik kiváló férfiú beküldötte a következő figyelemre méltó észrevételeket és gondolatokat. Adjuk változatlanul, köszönettel :

*

A szerkesztő asztaláról sok szép és tanulságos dolog lát napvilágot a lapban — felismerem azok célirányát — s ezek olvasása közben jöttem annak tudatára, hogy én is teszek némely eszméket a szerkesztő asztalára — melyek talán közelebbről érdekelnek minket — s ama hitben vagyok, ha azok onnan kerülnek elő, inkább fognak szolgálni arra, ami az U. K. czimén van, a vallásos és erkölcsös élet ébresztésére.

*

Álítom, hogy a vallásos és erkölcsös élet ébresztésére első sorban templomaink hivatottak, az lévén ama hely, hol a hívek vallásos buzgóságukat gyakorolják. Fájdalommal látom, hogy templomainkban sok helyt az elhagyatottság szembeötlő s nem kisfoku ridegség rí ki; ép ezért legfőbb és legszentebb feladatunknak képelem templomaink gondozását s ha minden egyházköztségben ez kellő módon gondozás alá vétetik, lesznek templomaink azok, miknek kell legyennek Isten nevében.

*

Templomainkban az orgona az eszköz az áhitat felkeltésére és emelésére s ezzel kapcsolatban van az ének. Kijelentem azonban, hogy az áhitatot nagyban emelné és fokozná, ha a vallásos énekeken kívül az orgonán egy szép templomi ária adatnék elő s ezzel kapcsolatosan egy-egy soló-éneket hallanánk. Legtöbb egyházközségünkben van férfi s még inkább nő, ki zongorázik s így az orgonát könnyen megtanulhatja s ha ily nőket vagy férfiakat nyerne meg az orgonához és énekhez, ennek azon hatása is lenne, hogy az áhitat és érdekeltség fokozódna, a templomba járók száma nőne.

*

Templomaink éke az Ur asztala. Nem tudom elképzelni — mert hisz az izlés fejlődött és finomodott — hogy ne lehetne az Ur asztala alá egy szép szőnyeget tenni, de az már ép kívánatos lenne, hogy az Ur asztala minél gazdagabban legyen ellátva terítékkal; itt nőink nagyban vehetnék ki munkarészüket s megvagyok győződve, hogy nőinkben megvan e tekintetben áldozatkészségük és munkakedvük s ha a D. O. E. venné kezébe az ügyet, oly szép eredménye lenne annak, hogy szegényebb s még inkább kisebb egyházközségeinket szép

ajándékokban részeltethetné. Nem említem az urvacsorai kehelynek hiányosságait, mert elismerem, hogy ez nagyobb anyagi áldozatot igényelne, de e tekintetben is lehetne valamely módot kitalálni, mely e hiányokon rendre-rendre valamit pótolna.

*

Templomaink legtöbb helyt tágas helyen vannak, de azok legtöbbje elhagyatott. Szép kertet lehetne csinálni, mert azt hiszem, akadnának sokan, kik fákat, bokrokat, virágokat ajándékoznának; e tekintetben egy kis felhívás, buzdítás sok hívünket ébresztené életre, az elhagyatottság, a pusztaság helyén gyönyörű lenne az emberi kéz munkájának eredménye s egy szép környezetben templomaink is hívogatóbban néznének ki.

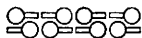
*

Még csak egyre térek ki, az imára. Elismerem papjaink képességét, de oly imát szeretnék gyakrabban hallani, mely egyszerűségében és közvetlenségében megragad és lelkesít, vallásos erejével hitünkben megerősít, fohászaiban az Istenünkhöz felemel, lelki vigaszt és erőt ad az élet küzdelmeire, — szóval a pap oly imát mondjon, melyről elmondhassa, hogy a hivek vele imádkoztak s a hivek érzik, hogy a pap imája az ők vallásos fohászuk volt.

*

Szerkesztő ur! Ezeket teszem én le asztalára s ha valami eszme megragadná ezek közül becses figyelmét, tegye magáévá, adja le szerkesztő asztaláról, mert ezekben a mi hibánk, a mi tétlenségünk, a mi közönyösségünk van, melyek közül ha csak egyet is orvosolni és kisebbíteni tudunk, higgye el, szép munkát végeztünk a vallásos és erkölcsös élet ébresztésére.

F.

A protestáns modernismus réme.

A pápának és udvarának a XX-ik százban sok bújá, baja volt a miatt, hogy papjai és világi hivei nemhogy nem hunynak szemet az új idők új eszméi előtt, hanem azoknak helyet követelnek az egyházban is. Erre őszentsége hosszú körlevelekkel, tudományos fejtegetésekkel és kizárásokkal felelt. Egyik köriratával, a „Ne temere“ kezdetűvel, a magyarországi protestáns egyházaknak (értvén az unitáriust is) sok vesződsük volt, mivel a protestáns pap által megáldott vegyes házasságot

érvénytelennek (concupinatusnak) nyilvánította. — Mi és mindenki, aki hiszen a haladásban és felvilágosodásban, örömmel szemléltük azt a belső harcot a nagy egyházban, mert reméltük, hogy ha a középkori korlátokat szétszaggatják, abból az egész emberiségnek nagy haszna lesz.

A protestáns egyházaknak is mindig meg volt a belső bajuk, a mióta a raformáció működni kezdett, mert egyik rész mindig többet mert, többet kívánt s többet tartott szükségesnek, mint a másik. A protestáns egyházak kialakultak, önálló szervezeteket nyertek, de a belső, a szellemi élet világában mindig feltűnő nagy eltérések mutatkoztak. Mindig voltak haladó (liberális) és maradó (conservatív, orthodox) hajlandóságaik. Termésszerűleg mindig voltak ellentétek, surlódások, sőt éles harcok is közöttük.

A XIX-ik százban is megvoltak, most is megvannak ezek az ellentétek s bizony a harcok is.

Egy igen érdekes s minket unitáriusokat közelről érintő jelenségre hivatkozunk, amely élénken világítja meg a mai helyzetet.

A Dávid Ferencz Egylet Kolozsvárt és Budapesten, de ritkábban más helyen is, kért fel nem-unitárius vallású férfiakat és nőket felolvasás tartására. Ritka esetben utasították vissza a felhívást. Mindig értékes dolgozatokkal gazdagították a magyar irodalmat. Észmét termeltek s azt terjesztették.

A konservatív gondolkozású egyházi emberek nem vették szívesen, hogy egyházuk tagjai az unitáriusok egyletében működtek, ellenben a liberális gondolkozásúak az unitáriusoknak — viszonzásul — alkalmat nyújtottak a maguk egyleteiben való közreműködésre. Ezideig még csak nyert mindenik fél s a társadalom érdeklődése feltűnően fokozódott, nemcsak az egyletek iránt, hanem a vallási, erkölcsi, szociológiai, egyháztörténelmi s más hasonló jellegű tárgyak iránt is,

Am legujabban ütközőhöz jutott ez a szerencsésen haladó építő munka. Zoványi Jenő, sárospataki theol. tanár, a múlt év végén, — Rohoska József, szintén sárospataki ev. ref. theol. tanár, felolvasást tartottak a budapesti Dávid Ferencz Egyletben. A budapesti Protest. Egyh. és Isk. Lapban, Glossator álnev alatt, egy író bírálat alá veszi ezt a dolgot. Bírálatához mindenkinek joga van, de rossz helyre kapcsolja bíráló észrevételeit, mert a Zoványi Jenő sárospataki tanár belső egyházi és tanári ügyeivel kapcsolja össze, a melyeket az illetékes egyházi főhatóság elbírált s el is intézett. Glossator előtt „különösnek tűnt fel, hogy mikor Zoványi negatív irányú Kálvinkritikája nyomán az egész magy. ref. egyház, a protestantizmus

s részben a napi s időszaki sajtónk és közéletünk is bizonyos nyugtalanságban volt, akkor az unitárius körbe megy egy ref. theol. tanár. Ha rendes körülmények között teszi, kevésbbé tűnt volna fel.“ E fölött mi nem vitatkozunk, valamint abba sem bocsátkozunk, hogy vajjon a felolvasás bántotta-e Kálvint s a szervezett egyházat, mert a felolvasást nem hallottuk és nem láttuk, de arra nézve megnyugtathatjuk Glossator, hogy a D. F. E. nem reklámra dolgozik, arra sem Zoványi tanár urat, sem mást nem kért fel, hanem dolgozik a Jézus tanítása értelmében a szeretet terjesztésén. Mi meg tudjuk érteni s megis tudjuk cselekedni, amit Jézus eme szavakban kívánt mindenkitől: „Szeressétek még ellenségeiteket is.“ A budapestiek semmit sem hibáztak azzal, hogy Zoványit is felkérték felolvasónak, hanem csak haladtak a vert uton.

Glossator hibáztatja Rohoska Józsefet is, holott felolvasását nem hallotta, holott az „A Theologia és Szocziologia“ modern, de nem egyházi viszonyáról szólott. Különösnek találja, hogy éppen a Kálvin-jubileum évében cselekednek ilyesmit „Kálvinista theol. tanárok.“ „Erkölcsileg összeférhetetlennek ítélem — így szól Glossator — ref. s általában ev. prot. theol. professzoroknak unitárius egyesületekben való rendszeres szereplését.“ Erre az erős nyilatkozatra bővebb magyarázatot szeretnének hallani a cikk aggódó írójától, mert így immár nem tudjuk eldönteni, hogy a maga és hozzá hasonlóan gondolkozók erkölcsét vagy az unitáriusokét félti-e?

De nemis várjuk a magyarázatot, hiszen megadja egy kalap alatt azt is im e szavakban: „az ő (a felolvasó professzorok) hittudata hajlik az unitárizmus felé!!“ Tehát nem az erkölcsi lehetetlenség, hanem a dogmai áthajlás volna a baj! Ime a modernizmus veszedelme a prot. egyházban! Glossator szeretné megállítani az agyvelők kerekének forgását, szerepné, hogy bizonyos távolságokban fátyol, vagy annál jóval sűrűbb választó szabja meg a szemhatárt. Ezt a nehéz feladatot még a „rég jó időkben“ sem tudták megoldani, mennyivel kevésbbé most. Jól tudja ezt Glossator s egy füst alatt ki is egyezik, mert így szól; „Én lehetségesnek tartom azt, hogy az unitáriusokkal bizonyos általános protestáns és keresztyén szövetségben egyetértünk. A vallásegyenlőségi szövetségben is együtt volnánk.“ Ez már helyes és okos beszéd. De kedves Glossator, aki A-t mond, B-t is kell hogy mondjon, mert ebben a sorozatban nincs megállás. Ha nem megyünk a magunk lábán, sodor magával az ár. Lám a Kálvin-ünnepélyen Genfben is együtt leszünk éppen a Dávid Ferencz Egylet elnökével. Ott voltunk akkor is, a mikor felállították a Kálvin utódai a Servét emléket.

Ott leszünk még sokszor, sok helyen, mert úgy van az, a hogy Pál apostol érezte: hiv a mester, viszen a szeretet, az egységre törekvés ösztöne, a mely ellen lehet, de hiába való védekezni. Sőt káros is, mert az alatt, a mig a pásztorok veszekednek egymással, az ellenség beférkőzik a nyáj közé és alragadozza a nyájnak juhait.

Üdvözlő beszéd.*)

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Ur!

A Magyarországi Unitárius Egyház kormányzó testülete nevében testvéri szeretettel és tiszteletteljes hódolattal köszöntjük Méltóságodat 40 éves szolgálati jubileuma alkalmából. Mint távol napkeletnek fiai, keleti szokás szerint, tiszteletünk és hódolatunk jeléül sőt és kenyeret hoztunk. Sőt, a földnek savát, mely kellemetes ízét soha sem veszti el. Kenyeret, az életnek kenyerét, melynek tápláló ereje még az asztalról aláhullott morzsákban is örökre megmarad.

Testvéri szeretettel és tiszteletteljes hódolattal köszöntjük Méltóságodat, mint embert, aki nemesen dobogó szívére ölel jó barátot és ellenséget egyaránt. Köszöntjük Méltóságodat, mint vezért, akinek lelke gyönyörködik a békés alkotás mesterműveiben. Mint szántóvetőt, aki az eke szarvára teszi a kezét és hátra nem tekint, mindig csak előre. Köszöntjük Méltóságodat, mint a Jézus Krisztusnak jó vitézét, aki teljes szellemi fegyverzetében ott áll a tűzvonalban s akinek szava, szavának harsány trombitája nem ad bizonytalan hangot, amikor vészre hívra tárja ki bajnoki kebelét. Köszöntjük, mint próféta szellemű férfiut, aki bizonnal ott leend a babiloni vizek mellett; és ott — ha kell — a gályák evezőcsapásai között

Szól ez a testvéries üdvözlés nemcsak Méltóságodnak, hanem egyuttal a magyar Református Egyház egyetemének is, amelynek Méltóságod egyik kiváló képviselője, erkölcsi és szellemi javainak hűséges gondviselője.

Fogadja tehát Méltóságod és az ünneplő egyházkerület a Magyarországi Unitárius Egyház bensőségteljes, meleg üdvözlését.

De nemcsak azért jöttünk ide, hogy Méltóságodat és híveinek kiterjedt taborát üdvözljük e szép napon. Azért jöttünk

*) Mondotta Józán Miklós 1909, június 8-án Komáromban, Antal Gábor ref. pspüök 40 éves jubileumán. — Képviselő világi részről Ürmössy Miklós.

ide, hogy tanuságot tegyünk a testvériség mellett. Azért jöttünk ide, hogy dokumentáljuk a lelki uniót, amelyben a reformáció egyházainak nemesebbjei és jobbjai, a külső ellentétek és választó falak mellett is, eleitől fogva éltek, egybeforrtak. Ennek a lelki uniónak minden szépre-jóra és nemesre fogékony idegszállait kellemes rezgésbe hozza a mai ünnepnap, mely az őszinteség jegyében született... Imé, egyek vagyunk, mint tanítványok a Mester lábainál, hallgatva és hirdetve az örök evangéliomot, amelynek minden szava élő törvény gyanánt van beírva szivünk rejtekébe. Egyek vagyunk, mint küzdők az eszmék szent harcában, a hit és lelkiismereti szabadság lankadatlan védelmében. S miben vagyunk még egyek?... Egyek vagyunk az édes magyar haza rajongó szeretetében. Ez a hármas egység a mi erősségünk: szebb jövőnek biztos záloga.

Kérve-kérjük Méltóságodat, hogy Szent Márk oroszlánával ékes czimer-paizsát magasan tartva, járjon előttünk jó példával. Nemes hivatása szerint is, intve dorgálva, buzdítva-bátorítva és vigasztalva mindeneket. Magán hordva mindenkoron — mint egy tiszta tükörben — az istenfiuságnak kedves képét... Hadd gyönyörködjék abban minden hívő lélek buzgó áhitattal! És az élet küzdelmes hétköznapjain is köszöntse Méltóságodat — mint tesszük mi is most — testvéri szent csókkal.

Isten áldása legyen továbbra is az áldozó pap hitén, házán, templomán és építő munkáján. Amen!

Mértékletesség Amerikában.

Atkins Frigyes angol utazó ír ilyen címen a keresztény világ legelterjedtebb lapjában a „The Christian World“-ben. Minthogy a közlemény saját tapasztalataimat is világosan tükrözi vissza, e lap olvasóinak is hozzáférhetővé teszem azt.

„Az a brittaniai, aki Amerikában utazik sok látnivalót, vagy — a mint ő mondja — szemnyitó dolgot talál. Jobban talán mégsem lepi meg semmi Amerikában mint az alkoholgyártás és árusítás tilalmának nagysága. A „Mértékletességi mozgalom“ Amerikában meglepően terjed. Azt az embert, akit mi fanatikusan antialkoholistának mondunk, ott józan, bölcs reformátornak tartják. Jollehet a városok kormányzása az amerikaiak más irányu elfoglaltsága miatt el van hanyagolva, az élesszemű Amerikai rájött, hogy az ivás munkabírását csökkenti, életét a vasuton veszélyezteti, és hogy sok adóját fölemészti az olyan foglyokra fordított költségek, a kiket részeg állapotban elkövetett hibáért

ítélnék el. Amerika az ivásban már nem víz vezérszerepet s míg minden államot nem szabadít meg az italmérésektől és korcsmáktól, addig nem fog pihenni. Ha egy modern hajó éttermébe lépünk, azt látjuk, hogy az ott ülő háromszázutas között legfennebb egy féltuczat előtt van boros üveg — s az a pár is valószínűleg angol sport ember. Menjünk be New-York valamelyik fényes hotelébe, hol a szórakozó közönség keleti pompába ebédel s azt látjuk, hogy a nagy többség jeges vizet iszik. Menjünk el tizórára valamelyik kényelmes klub helyiségébe, ahol munkásokkal és hivatalnokokkal van tele a terem és nem fogunk egy csep szeszes italt látni. New-Yorkban utazva egy alkalommal egy gazdag borkereskedővel találkoztam. Nevetett a mértékletességi mozgalmon s fényes jövőt jóslott foglalkozásának. De az ebédnél vizet ivott. Amerika nem annyira erkölcsi okokból hanem azért kerüli a szesz használatát mert a kereskedelmi fejlődést, testi erősödést és nemzeti virágzást jelent neki

Amerikában létem alatt egyszer egy térképet is mutattak nekem. Ezen a tilalom alatt álló államok fehér, a részben szürke és a teljesen szabadalmazott italmérésekkel bíró államok sötét színnel voltak jelölve. Hogy hová haladtak, azon elbámultam. A sötét államok igaz, hogy nagy területet foglalnak el, de ezek, a legkevesebb népességűek. Tény, hogy az Amerikai Egyesült Államok nagyobb része, vagy teljesen italmérési tilalom, vagy pedig helyi szabadalmi jog alatt áll, mely esetben a községnek, vagy városnak magának áll jogában italmérési engedélyt adni. Hét állam van. A helyi szabadalomért fizetendő összeg nagyon magas. Ezt 1881-ben Nebraska állam kezdeményezte. Eszerint 10,000 lakóson aluli városokban 500 K s ennél nagyobb lakosságukban 100 K a szabadalmi jog ára. Hogy hány ilyen szabadalmi jog adható és mit kell érte fizetni azt is a község vagy város tanácsa határozza meg. Tilalmi és helyi szabadalmi jogi törvények alapján a múlt évben 11,000 korcsmát zártak be. Ha ezeket egymás végébe állították volna egy ötvenkét mérföld hosszú utcát képezték volna. Sokan vannak már országgyűlési képviselők között, akik jobb mértékletességi törvények hozataláról gondolkoznak. A múlt évben a Képviselőház 167 szavazattal 46 ellen, kimondotta a kintinok bezárását a hadseregben. Ezt nagy agitálás követte de eredménytelenül.

Hasznosnak tekinthető-e a tilalom magában? Sokan próbálják bebizonyítani, hogy hasztalan. Egy tilalmas államban élő emberről mondanak egy történetet. Ez az ember egy kereskedésbe ment, hogy italt vásároljon. Ott azt a választ kapta, hogy olyasmit csak beteg emberek számára árusítanak. „Milyen betegség esetén? — kérdezte aggódva. Például „csörgő kigvó

marás esetén“ felelte a kereskedő. „S van a városban csörgő kigyó? — kérdezte az inni vágyó ember. — „Bizony van — volt a felelet — de már három hétre le van foglalva.“ Ez nem tény, csupán tréfás történet. Csak azt jelenti, hogy a tilalom visszaélésre is ad alkalmat — de a tapasztalat az mutatja, hogy a tilalom magában véve is nagy siker. A földrengés után San-Fracziskóban az italmérések Áprilistól — Julius 4 ig zárva voltak s ez idő alatt az elítéltek száma 90 százalékkal szállott alább. Amerikai Birmingham város egy évig tilalom alatt volt s ezt a társadalom közvéleménye nagyon támogatta. S mi az eredmény? Az hogy míg részegség miatt a rendőrség 1907-ben 2,428 egyént tartozta ott le, addig, 1908-ban csupán 745-öt. Atlanta város egy négyhónapos próbát tett. S míg az előző négy kónap alatt 1,955 ember íteltetett el, a tilalom után 471 ember íteltetett el. A „Cincinnati Italmérők“ társulata 1906-ben 57,935 K hasznot csinált — 1908 ban már csak 21,010 koronát. S kibocsátott értesítőjük, azt az esést a tilalom életbeléptetésének tulajdonítja.

Azoknak az amerikai államoknak, melyekben az italmérési tilalom életben van, lakossága az utolsó nyolcz év alatt megkétszereződött. A rabokra és letartoztatottakra tett költségek nagyon leszállott, s a szegénység is nagyban enyhült. Ez nagy-szerű eredmény s büszke is lehet rá Amerika. Amerika legvirágzóbb városai azok a hol nincsenek italmérések. Sok láрма és kesergés folyt le ott is, hogy alászáll az állam jövedelme s több effélé. Egy tekintélyes államférfi ezekre is megadta a választ így: *valahányszor az állam italmérésből egy fillér hasznot nyer, a szegényekre és fogkázakra mindannyiszor egy koronát költ el.* A vasút-társulatok egy része csak olyan embereket alkalmaz, akik szeszes italt egyáltalán nem isznak. Megtörtént az is, hogy egy ilyen társulatnak saját alkalmazottjai kérték ennek a törvénynek az alkalmazását.

Egy amerikai pap nem régen olyan helyen tett iskolalátogatást, ahol már évek óta tilalom van. Tizenkétéves fiuktól kérdezte, hogy italmérést láttak-e. Fogalmuk sem volt, hogy mi a korcsma vagy italmérés. Az ilyen államokban aztán a fogházak csaknem teljesen kiürültek s a régi nagy épületeket egyéb czélokra használják.

Amint mondtam a mértékletességi mozgalom rugója a munkabírás fokozására való törekvés és a nemzeti virágzás. Elismerés azoknak akik a gúnyos megvetéssel és lelkiismeretlen ellenkezéssel szemben is küzdöttek a mértékletességért. Bigot-taknak nevezték és nevelték őket. De egyikök szépen megfe-

lelt: Isten, mikor ránk tekint nem az érdemeket, hanem a sebhe-
lyeket keresi rajtunk“.

Kiss Sándor.

Keleti elbeszélés.

(Angolból fordítva.)

„Az igazság mindennél erősebb és az uralkodik mindenek felett.“ — E szabályelv (maxima) megdönthetetlen. Mindennap halljuk emlegetni és olvassuk, de keletkezése történetét nem sokan ismerik. Egy keleti elbeszélés ilyenformán adja elé:

Élt az ó-korban egy hatalmas király keleten. Roppant birodalma százhuszonhét kis országból állott, élén egy-egy helytartóval. Egyik napon hódolatukat fejezték ki a kis királyok a nagy király előtt. Mikor az ünnepség után a király nyugovóra tért, ágya mellé három kedvenc apródját állította testőrökül. Az ifjak, hogy az éjszaka unalmát elűzzék, abban állapodtak meg, hogy feltesznek egy kérdést, amelyre mindenki feleljen meg legjobb belátása szerint. A feleletet írja le és tegye be az alvó fejedelem párnája alá, hogy mikor az felébred, olvassa el és a legjobb feleletet jutalmazza meg nagy királyhoz méltóan.

Ugy tettek.

Nemsokára felébredt a király és tetszett neki az ifjak ötlete s mindjárt olvasni is kezdte a feleleteket.

A kérdés ez volt: „Mi a legerősebb dolog a világon?“

Az első ezt felelte: „Mindennél erősebb a bor. Az a legkeményebb fej titkait is kitérzi. A bor hatása alatt összeölelkezik a király alattvalójával, az ur rabszolgájával. A bor minden gondolatot jóváfordít és minden szívet gazdaggá tesz, hogy az ember nem gondol sem szomorúságra, sem adósságra. Miféle hatalom tudná megtenni mindezeket?“

A második, engedve hízogó hajlamának, ezt írta: „Mindennél erősebb a király. Ő korlátlanul rendelkezik a legbatalmasabb birodalom minden teremtményével. Előtte és akaratára minden meghajlik.“

A harmadik felelete így hangzik: „Bár igen erősek az asszonyok, mert ők szülik a királyokat és minden népeket, akik uralkodnak szárazon és vizen; — a férfiak futnak, fáradnak és mindent áldoznak érettök; a férj jobban szereti hitvesét szüleinél és sokan elvesztik bánatukban eszöket, ha elvész oldaluk mellől, az asszony, de azért — mindennél erősebb az igazság.“

Miután ezeket elolvasá a király, kijelentette, hogy mi lesz a jutalom, de hogy ki nyerje azt el, azt a népre bízta.

Parancsára nagy néptömeg gyűlt össze és megjelent az udvar is.

A versenyzők előadták feleletüket.

Az első és második versenyző, bár igen szabadon nyilatkozott egy önkényes uralkodó előtt, még sem aratott valami nagy sikert.

Annál inkább megnyerte a nép tetszését a harmadik, mert midőn beszédjének erre a részére jutott, az igazság mindennél erősebb, hatalmát hirdeti az egész világ; minden dolog reszket előtte; egyedül ő maradandó valóság, ki él és uralkodik minden korban; ő a világ ereje, ki hatalommal és fenséggel uralkodik mindenek felett. Áldassék az igazság Istene! — a nép tapsviharban tört ki, de tapsolt az udvar, sőt a király is és amidőn a szónok utolsó hangja is belerezgett a lelkekbe, az egész tömeg, mint egy ember, utána kiáltotta: „az igazság mindennél erősebb és uralkodik mindenek felett.“

Ez eset után a király az ifjut az egész nép szeme láttára megkoronázta s kijelentette, hogy ezután testvérének és birodalmában személye után következő főembernek fogja tekinteni,

Ime a történet, amely lehet igaz is. De ha mindjárt nem is igaz, azért az eszme, melyet kifejez, örök érvényű, mert „mindennél erősebb az igazság és az hatalommal uralkodik mindenek felett.“

Árkosi Tamás.

Kinda Sándor kapitány.

Kinda Sándor székelymuzsnai igazi törzsökös székely ember a tavasz kezdetén, midőn katonáinkat Boszniába szállították, egy századot szervezett muzsnai székelyekből. Felajánlotta a maga és csapata szolgálataát a hazának. Olyan váratlan, olyan meglepő volt a székely magyar virtusnak ez a megnyilatkozása, hogy nemcsak hazánkban, hanem külföldön, Amerikában is egész sereg ember ajánlkozott katonának a Kinda Sándor csapatába.

Nem is tudjuk elképzelni, hogy lett volna csak egy igaz magyar szív is, a melyben ne pezsdült volna meg a vér a hír hallatára. Jó Petőfi a Kinda Sándor és társai elődeiről mondotta volt: „Csak nem fajult el még a székely vér, — Minden ~~his~~ csöppje drága gyöngyöt ér! — Ki merne nékik ellenállani? — Ily bátorságot szívében ki hord?“

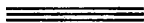
Egy igazi nagy szívü székely, íj. Demeter János sirja mellett Székelymuzsnában ott láttuk ezeket a deli, szép és bátor székelyeket. Kinda Sándor, a község büszkesége, olyan tőről metszett székely, a kire másfélezer éve sok nehéz feladat várt és a kitől a haza jövő sorsa függ.

Erről a helyről is köszöntjük székely vérünket. Erről a helyről kérjük, ne bocsássa szét a csapatját, mert sok az ellenség és ott van nagyon közel, éppen az ajtó előtt leselkedik. Bizonyosra mondjuk, hogy betör mindenik székely házába s kifosztja először vagyonából, azután a becsületéből s akkor vándorbotot ad kezébe.

Székelymuzsnában két nagy raktára van a pusztító ellenségnek — a pálinkának. Nézzen végig Kinda Sándor százados uram egy vasárnap délután a csapatján s azt fogja tapasztalni, hogy egy részét, e gonosz ellenség, leverte, harczképtelenné tette. Elveszti esztét-szívét, nem tudja megkülönböztetni a jobb kezét a baltól, a barátot az ellenségtől. Ha ez így megy tovább, sem Kinda Sándor, sem a fia nem fog csapatot toborzani csak tiz esztendő mulva is.

Jól értsék meg ezt a szelid figyelmeztetést nemcsak Muzsnában, hanem minden más székely községben.

Kinda Sándor százados uramat az Isten éltesse és tartsa meg sokáig faluja diszére s az egész székelység büszkeségére!

Vadrózsák a Székelyföldről.

(Egyik főiskolai tanárnak (m. a.) szivességéből kaptuk az itt következő sorokat és a tarcsafalvi husvétii öntözők versét. Nagy örömmel adjuk, s ha még kapunk ilyenfajtat, akár ha prózát is, megörökítjük. Az előljáró beszéd a mi aggódó sejtelmünk is azt mondja: ezek immár az utolsók, éppen mint a tulipános ládák, fogasok, kocsik, s a háziszöttes öltözetek. Azokat a muzeumok gyűjtik össze, ezeket gyűjtsük és mentsük meg mi.

Szerk.)

I.

Szegényedik, szintelenedik a szép Székelyország. Szegényedik még az innaplásuk is. Ma már husvét hajnalában a szép leányokat nem víg muzsikaszó s a hajnalozó legények éneke, verse ébreszti föl. Igaz a legények s a szép leányok is valahogy megfogyatkoztak. Mint a vizet a tarka szivárvány, felszívogatta őket Kőlozsvár, Pest, Oláhország, Amerika. Az otthon maradtaknak is ritkán van okuk s kedvük a tánra, dalolásra! Éppen énekszót

maholnap csak a cigányoktól hallhatsz. Annál nagyobb gyönyörűségem telt az ünnepőbe öltöztetett, kerek kalapu, eleven szemű kis aprószentekben, kik régi módi szerint egyik kezükben rózsavizes üveggel, a másikban piros keszkenőbe kötött piros tojással jártak házról-házra, illedelmesen köszöntek s bátran kivágták ;

— Egy versöt mondanék, hogy ha meghallgatnák.

S mikor erre elhangzott a szokásos biztató szó :

— Meghallgassuk, csak monddad — egy szuszra elfújták a rigmust, husvétéről, tavaszról, virágról, feltámadásról. Minden minden a régi, csak a versek hangja más! Nem emlegették a „pompás Pánátust“ (Parnassust), sem „a náskaisfát“ (Hannást s Kaifást.) Egyszerűbben, érthetőbben, költőiebben szóltak. Ha kértem, ki csinálta a versét, a felelet majd mindig ez volt : a kertész. Ez a kertész egy egyszerű székely ember Tarcsafalván, Márton Józsefnek hívják. Ime egy verse a sok közül :

Husvét i vers.

Husvétra viradtunk Isten jóvoltából
Mikor feltámasztá Jézust a halálból.
Feltámadásának híre örömszárnyon
Szerterepüle ma az egész világon.
Ma a keresztények örvendő éneke
Isten szármolyához száll föl az egekbe.
Mint nagy hangos zajban kis bogár zugása,
Úgy hasson föl hozzá gyöngé szám szövlása.
Isten a világot egyedül alkotá,
Csillagot és napot az égre fölhozá.
Ő az esztendőket négy részre felosztá,
Azokat párjával összepárosítá.
A tavaszt a nyárral úgy párosította,
Mit a tavasz kihoz, azt a nyár gondozza.
Áldással az embert az ősz felruházza,
Megkérdez mindenkit nyáron mit munkála.
Munkája után a föld ha nyúgodni tér
Fehér bundájával takarja be a tél.
Most a tavasz jött meg s követje a fecske,
Csicsereg a kason, ablakon a cinke.
Megjött a fáknak is a szép gombos rügye.
Meg az örvendetes husvét szent ünnepe.
Valamint kiujul az elhervadt fűszál :
Úgy újul meg lelkünk s imánk Istenhez száll.
Kis madár az erdön a zöld ágra rászáll,
Zengő éneklés közt olyan vígan ugrál!
Réten meg a mezön a sok szép virág,

Szebbnél-szebb színekben felénk úgy kandikál!
 Mindenhol a kertben virágot ültettek,
 Melyet reggelenként gondosan öntöznek.
 E nemes háznak is van virágos kertje,
 Szálljon az égnek rá arany harmat cseppje!
 Valamennyi csillag ragyog a kék égen,
 Valamennyi fűszáll kertben meg a réten,
 Annyi szerencséje e virágnak légyen,
 Sok számos években virulhasson szépen.
 Én is e virágot megöntözni jöttem,
 Tündérek kertjében rózsavizet szedtem,
 Hogy vele e kis lányt szépen megöntözzem,
 Sok husvétot érjen, hogy még tisztelhessem,
 Áldja meg Isten e háznak gazdáját,
 Vele egyetemben az egész családját,
 Sokszor érhessék meg szent husvétnak napját
 Boldogúl tölthessék el minden óráját!

Elmondám.

IRODALOM.

Sztehlo Kornél felolvasásai.

(„A modernizmus és protestántizmus.“ — „A jövő vallása.“)

Uj hang üti meg fülünket. Világi embertől egészen szokatlan, de jóleső, mert igazolva látjuk, hogy a jövő vallását abban az irányban keresik mások is, a mely felé mi evezünk. Sztehlo Kornél ügyvéd az egyházi és polgári házassági biráskodás kérdésében kibocsátott czikkeivel tűnt fel szélesebb körben. Ujabbán a pápai encyklikák ellen irt s a most kezünkbe került könyvében két felolvasásban a pápának a modernizmus elleni dekretumát bírálja és „A jövő vallása“ czim alatt a kor eszméi és a keresztény dogmák közötti ellentétet mutatja fel. A keresztény theizmus híve. A dogmás protestántizmus — szerinte — semmi létjoggal nem bír. „Jézus istenségét hirdetni annyit jelent, mint egész szereplését, tanítását, szenvedését és halálát egy előre kicsinált és az együgyü emberiség kapacitására irányuló terv színében feltüntetni.“ „Mai nap már minden felvilágosodott ember előtt kétségtelen tény, hogy Jézus nem volt Isten, hanem ember.“ „A dogmás protestántizmus semmi

létjoggal nem bír.“ „Azé a protestántizmusé a jövő, a mely a felvilágosodással karöltve jár, és a tudománnyal szövetkezve, az ember szellemét vezeti.“

Ilyen határozottan foglalkozik az evang. világi férfi a nehéz dogmákkal. Könyve érdemes a komolyan gondolkozók teljes figyelmére. Kapható Budapesten, Toldi Lajos könyvkereskedőnél (II. Fő-ut, 2.) Ára ?

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI MOZGALMAK.

Felvétel az unitárius kollégiumba. Az unitárius szülők vegyék figyelembe hogy a kolozsvári unitárius papnevelő intézetbe fölvételért folyamodni kell július 15-ig, a főgymnáziumba és elemi iskolába július hó 20-ig. A folyamodás föltételei az Értésítőben megvannak.

50 éves találkozó. Érdekes találkozót készít elő báró Konradsheim Oszkár ny. kir. ítélőtáblai bíró f. évi július hó 2-ára. Az 1859-ben végzetek lakását nagy utánjárással megtudakolta s megállapította, hogy a 22 érettségiző közül 3 meghalt. Ezek: Iszlay József, Kelemen Imre, Klósz József, Mikó Lajos, Paget Olivér, Serester Sándor, Vas István, Simén Elek, Molnár Miklós, Nagy Miklós, Zoltán Mihály, Engel Imre és Márk Márkus. Életben vannak: Egyed Ferenc nyug. lelkész Homoródszent-Pálon, Ferenczi Lajos tanító Felső-Rákoson, Hadházy József lelkész Désfalván, Kiss Sándor lelkész Sepsiszentkirályt, Létai Máté lelkész Aranyosrákoson, Pál Mihály nyug. vármegyei írnok Désen, Sándor Mózes nyug. kir. tanfelügyelő, kir. tanácsos Székelyudvarhelyt, dr. Brandt József, a kolozsvári tud. egyetem nyug. rendes tanára és a találkozót rendező báró Konradsheim Oszkár. Tanáraik közül csak Pap Mózes nyug. tanár él Tordán és Nagy Lajos nyug. főgymn. tanár, egyházi főjegyző, kir. tanácsos, tb. esperes Kolozsvárt. Az ünnepélyen való részvételüket az osztálytársak közül 8-an már bejelen-

tették. A ritka szép ünnep lefolyásáról következő számunkban értesíteni fogjuk olvasóinkat.

[Dr. Hale Edvard Everett] meghalt

88 éves korában Ámerikában június 1-én. Még csak dr. Brassait ismertük olyan hatalmas egyéniségnek amilyen ő vala. Ugyanaz a magas, előrehajló alak, hosszú haj, élénk mozgás még 80 éves korában is. Ugyanaz a szünetlen munkásság, termékenység a mit Brassainál tapasztaltunk volt. Hosszu ideig pap, az Egyesült államok egyházi szónoka, számtalan jótékony egyesület alapítója és elnöke. A magyaroknak kitűnő jó barátja. Nagyon fájó érzéssel vesszük halála hírét. Nagy jellemét s bámulatos munkásságát igyekezni fogunk méltatni.

Vallástanár Kolozsvárt. Az unitárius főgimnasium vallástanári állására József Lajos sepsiszentgyörgyi és Vári Albert székelyudvarhelyi lelkészek folyamodtak. A gymn. igazgatóság tekintettel irodalmi munkásságára Vári Albertet ajánlja az állásra.

Az unitárius vallás iránt Ámerikában rendkívül nagy az érdeklődés mióta Taft, aki unitárius, ül az elnöki székben. A hírlapokban és magánuton is keresik a tájékozódást. Május hónapban nagy szervezkedő gyűlést tartottak, melyen a különböző egyházakból a liberális gondolkozásúak, papok és világiak szövetésre léptek az unitáriusokkal.

Elhunytak. Kobátialvám Nagy Sándor volt gazdatiszt, a székelységnek jó barátja, tanácsadója 50 éves korában. — Gyaluban elhunyt Péchy László 80 éves korában. Péterfi Dénesné kolozsvári lelkésznenk édesatyját gyászolja.

A torda-aranyoskőri szülők figyelmébe. A tordai unitárius gimn. megszűnésével annak alapítványai és vagyona rövid idő alatt az egyházi közpénztár kezelése alá fog kerülni. Az alapok azonban nem fognak eredeti rendeltetésüktől, t. i. jó igyekezetű unitárius vallású tanulókat segélyezéséről elvonatni. Örömmel értesülünk, hogy az Egyházi Képviselőtanács az őszi főtanács elé olyan értelmű előterjesztést tett, amelynek értelmében *közel 8-10000 K.* a Torda-Aranyoskőrből származó s a kolozsvári unitárius főgimnáziumban tanuló, szegénysorsú, jó igyekezetű, unitárius ifjak segélyezésére lesz fordítható, még pedig nemcsak élelmezési, hanem mindenféle iskolai díjaik fedezésére. Olyan szép terv és nagy összeg ez, amely lehetővé teszi 30-35 tanuló teljesen ingyenes tanulását. Nem kételkedünk benne, hogy az őszi főtanács egyhangulag fogja elfogadni ezt az előterjesztést, amely módot nyújt egy egész vidék tanítató szülőinek arra, hogy tehetséges gyermekeiket kolozsvári főgimnáziumokban ingyenesen taníttathassák
(G. K.)

Az egylet pénztárába f. évi május 20-tól június 21-ig rendes tagsági díjat fizettek; Török Akos Csekefalva 908-ra, Abrudbányai Béláné Kolozsvár 906—909-re, Árkosi Lajos 907—909-re, Balázs Ferenc. Dr. Boros Györgyné. Csifó Salamon, Csifó Salamonné, Csegezi Árpád, Dánffy Alfréd, Dr. Engel Gáborné, Dr. Ferenc József, Fekete Gyula 909-re, Finta József 907—9. 9-re, Fangh Erzsébet, Dr. Gál Kelemen, Gyulay Árpád, Dr. Gálfi Endre, Dr. Gál Zsigmond, Gál Jenő 909-re, Hajós Gyula 907—909-re, Hidegh Mihály, Hidegh Mihályné, Dr. Hintz György, Kozma Ferenc, Kovács Gézané, Kenessey Béla, Kun Pál, Kántor Józsefné 909-re, Lakatos

Ferenc 907—909-re, Losonci Albert, Dr. Lukácsi József, Lendvay Emil 909-re, Macskási Lajosné 905—909-re, Magyar Mihály, Dr. Mikó Imre, özv. Mikó Imréné, Molnár Sándor, Müller Gyula, Dr. Nyiredi Gézané 909-re, Orbók Ferenc 906—909-re, Pákey Lajos, Schusztér Emil 909-re, Schönberg Miksa 907—909-re, Schmidt János, Tarcsfalvi Albert, Tarcsalalvi Albertné 909-re, Vass Domokos 905—907-re, Zsakó István, Zsakó Andor Dávid Albertné, Kelemen Lajos, Turcsányi Gyula 909-re.

Előfizetői díjat fizettek: Dr. Balázs Ferenc, Dr. Ferenc Áron, Fazekas Ferenc, Osztian József, Kolozsvár 909-re, Ürmösi Jenő 909—910-re, Bökfői János, Ifj. Sári József, Barna Jánosné, Darú Andrásné Füzesgyarmat 909-re, Koronki János Alsórákos 909-re

Az udvarhelykőri fiókegylet pénztárába fizettek: Menyhárt János Oláfalú 904—909-re, Pataki József, Székelydála 909-re.

A maroskőri fiókegylet pénztárába fizettek: Dobos György, Kövendi Lajos, Halmágyi János Vadad 909-re, Szakács Ferenczné Székelykál 909-re, Gálfi András István 908-ra, Tályai Györgyné M rosvécs 908—9 9-re. Bedő Zsuzsánna, Özv. Herseyi Bálintné, Kelemen Albert, Kelemen Albertné, Csongvai Lajos, Csiki László, Szentiványi Sándor, Rödiger Árpád, Schuller József, Mikó Árpádné, Horváth Miklósné, Dr. Sárkány Miklósné Marosvásárhely 909-re, Rödiger Béla 908—909-re, Unitárius Egyházközség Marosszentkirály 908—909-re, Dr. Barabás József Fehértemplom 905—907-re, Nagy Benedek Nyárádszereda 907-re, Csinádi Jánosné 907 908-ra, Péterfő Áron 908-ra Nagy Jenő, Nagy Jenőné Jobbágyfalva 908-ra.

Az Unitárius Közönség költségeire ajándékoztak: Gmehling Hermann Budapest 20 K. Koronki János Alsórákos 2 K. 60 f. Fogadják az egylet köszönetét.

Kolozsvár, 1909 június hó 21-én.

Gálfi Lőrinc,
pénztárnok.

Az orsz. iparegyesületi ezüst dísz éremmel kitüntetve.

Braun Mihály

:: HANGSZERKÉSZITŐ MESTER, ::
a kolozsvári zeneconservatórium szállítója.

K o l o z s v á r, Finom hegedűk, violák és csellók
készítési műterme. Valódi olasz,
Wesselényi-u. 18. német quint tiszta bél és csak
saját készítményü fonott hurok.
A legnehezebb javítások művészi kivitelben elkészítettnek.

Órákat és ékszereket ::

legmegbízhatóbban és olcsón készít

Szilágyi Márton műőrák,
Wesselényi Miklós-utca 80.

IZSÁK MÓR

: férfi szabó cég. :

Mátyás király-tér 19. (Emelet)

Törv. bejegyzett és 20 éve fennálló cég,
ajánlja dusan felszerelt hazai és angol
kelméit. — Szolid kiszolgálás. — Pontos
és jó munkáért felelőseget vállal.

Akinek bőrönd kell,

Wesselényi Miklós-utca 5. sz.

Ajánlja saját készítésü utazó és kézi
bőröndeit és kosarait olcsó árakban.

ne tévessze el
az igazi bőrönd-
készítőt - - -

Kühlstock Máté
bőrönd-gyáros.

TRISKA J.

Erdély első nagy zongora raktára

Ajánlja híres bel- és külföldi cégektől
eredő zongoráit, pianinóit, saját gyárt-
mányu cimbalját és ujonnan berende-
zett **hangoló és javító műhelyét,**
melyben használhatatlan, régi zongorák
a technika legújabb vívmányai alkalma-
zásával javíttatnak szakszerűen, gyorsan
és pontosan. — Olcsó bérlet.

Telefonszám 419.

Telefonszám 419.

Mestitz Mihály és Fiai

== császári és királyi-udvari szállítók. ==

ERDÉLY LEGNAGYOBB BUTORGYÁRA,

a legolcsóbb butorbevásárlási forrás, a hol a legegyszerűbb butortól a legkisebbig mindig raktáron vannak: modern ebédlő-, hálószoba-, szalon-, úri szoba- és konyhaberendezések. — Teljes menyasszonyi kelengyék. Függönyök, ágy- és asztalneműek, futó- és szalonszőnyegek (a torontáli és zsolnai szőnyeggyárakból,) vas- és rézbutorok, matrácok, stb. — Hazai gyártmányok! — Kivánatra költségvetést és művészi kivitelű rajzokat küldünk. — Meghívásra szakemberünk dus mintagyűjteményünket személyesen bemutatja.

Marosvásárhely Széchenyi-tér 41. || **KOLOZSVÁRT** Unió-utca 7. szám
Korzó-káv. mell. || Telefonszám: 661.

DEUTSCH MIKSA KOLOZSVÁRT, MŰSZERÉSZ

Francia különlegességeket tucatonként 2 K-tól feljebb szállít discretio mellett. Szemüveg és csiptetők 1 K-tól.

TELEFON 776.

TELEFON 776

SIMON LÁSZLÓ

ORGONA és HARMONIUM KÉSZÍTŐ

== KOLOZSVÁRT, JÓKAI-UTCA 5. SZ. ==

Elvállalok bármily kivitelű új orgona készitést, átalakitást, kibővitést és hangolást, valamint iskolai harmonium készitést.

Továbbá szószék fölé koronákat jótállás mellett szilárd anyagból és a kitűzöttidőre pontosan elkészítve. Szives pártfogását kéri

mély tisztelettel

SIMON LÁSZLÓ,

orgona készitő.

Szabott árak! Jutányos árak!

◆ ◆ ◆ Cs. és királyi udvari szállító. ◆ ◆ ◆

NEUMANN M.

KOLOZSVÁROTT, Mátyás király-tér.

Magyarország legnagyobb, legrégebb
férfi-, fiu- és leányka-ruhák telepe,
== készen és mérték után ==

A tavaszi idényre ajánl:

a legujabb szövetekből, legdivato-
sabb szabásu fölöltőket, átmeneti
▲▲▲ kabátokat és gallérokat. ▲▲▲

Mindenféle könyvnyomdai
munkákat, modern ki-
állításban, gyorsan és
jutányos áráért készít az

„Ellenzék“- Nyomda

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

ERDÉLYI BANK

és Takarékpénztár Részvénytársaság.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. szám.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyó számlára, azokat visszafizeti felmondás nélkül.

Leszámitol váltókat

utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapírokat és idegen pénznemeket elad és vásárol,

előleget ad folyószámlán és előre meghatározott időre.

Értékpapírok, betétikönyvek és más értékek őrzését és kezelését (nyitott letét) díjtalanul elvállalja.

Díjmentesen bevált

szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat,

checkeket, hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart a felek zárjai alatt

tűz és betörésmentes páncélszekrényt. (Safe deposits

Nagyobb ládákhba csomagolt és a fél pecsétjével ellátott

ezüst és aranyeműek, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz és betörésmentes szobában őriztetnek.

M. kir. szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Ü z l e t i ó r á k :

Délelőtt fél 9-től fél 1-ig, délután 3—4-ig.

Május 1-től szeptember 1-ig d. e. fél 9-től fél 2-ig.